Vraagtekens over 'vermeend ronselen'

'Het vermeend ronselen van cliënten door met name strafrechtadvocaten is al jaren een bron van zorg,' stelt het Hof van Discipline in een recente uitspraak. Een boude bewering, waarvan onduidelijk is of die op feiten berust.

— door **Daphne van Dijk**

DE ZAAK

Een verdachte wordt veroordeeld tot 22 maanden in een inrichting voor veelplegers vanwege diefstal van een tuinhekje. Hij heeft geen huisvesting, is verslaafd en heeft zich veelvuldig schuldig gemaakt aan vermogensdelicten. Zijn advocaat heeft twee keer 'als aardigheid' en 'vergelijkbaar met een pakje sigaretten' € 50 naar zijn bankrekening overgemaakt. Volgens de cliënt was dit geld echter bedoeld om de zaak te mogen doen en om hem te bewegen de lopende procedures in hoger beroep niet in trekken.
Het hof bestempelt deze betaling als het ronselen van een cliënt. De advocaat krijgt een berisping en moet de proceskosten betalen (ECLI:NL:TAHVD:2022:76).

HET HOF

Het Haagse Hof van Discipline laat weten dat de voorzitter Jan Blokland geen toelichting geeft op de uitspraak. 'Een (tucht)rechter behoort buiten de uitspraak die is gedaan geen nadere uitleg over die uitspraak te geven,' mailt het hof. Ook lid en advocaat Friederik van der Jagt-Vink wil niet reageren. Lid Bart Stapert is ondanks herhaalde verzoeken niet bereikbaar voor commentaar.
De Haagse deken, Inge Aardoom-Fuchs, die het hoger beroep instelde, laat weten niets aan de uitspraak te willen toevoegen. 'Wel hoop ik dat hierdoor een signaal uitgaat naar de balie in het algemeen: het is niet toegestaan om cliënten op een wijze te benaderen die kan worden gezien als ronselen. De uitspraak heeft, zo heb ik in ieder geval begrepen, tot veel aandacht en discussie geleid. Als toezichthouder kan ik daar alleen maar blij mee zijn.'

DE STRAFRECHTADVOCATUUR

De Nederlandse Vereniging van Strafrechtadvocaten (NVSA) herkent zich niet in het beeld dat ronselen op grote schaal zou gebeuren, 'maar incidenten kunnen wij ook niet uitsluiten. Dit betreuren wij, omdat wij een amicale en correcte omgang binnen de beroepsgroep voorstaan. Ronselen van zaken/cliënten hoort daar niet bij,' aldus advocaat Geertjan van Oosten, waarnemend voorzitter van de NVSA.
Amsterdam is de regio waar de meeste (strafrecht)advocaten zijn gevestigd. Bart Swier, advocaat en portefeuillehouder strafrecht bij de Amsterdamse orde van advocaten, ziet geen opmerkelijke zaken voorbijkomen: 'In de hoofdstad is de concurrentie het hevigst en zou je juist meer ronselpraktijken dan elders verwachten. Er zijn mij echter geen signalen van bekend uit de wandelgangen en er zijn de afgelopen twee jaren ook geen klachten ingediend bij de Amsterdamse orde.'

DE HOOGLERAAR

Wie op tuchtrecht.nl zoekt op het woord 'ronselen' krijgt 26 hits over een periode van tien jaar tijd: gemiddeld 2,5 zaak per jaar, al zijn zeker niet alle zaken gegrond. Volgens hoogleraar advocatuur Diana de Wolff (Universiteit van Amsterdam) is elke gegrondverklaring er een te veel: 'Het is niet alleen oncollegiaal, je kunt er ook je onafhankelijkheid door verliezen. Zeker in strafzaken moet je uitkijken dat cliënten je niet gebruiken. Als ze weten dat een advocaat de gedragsregels overtreedt door hen te betalen voor een nieuwe zaak, dan kan zo'n advocaat kwetsbaar worden voor manipulatie en druk.'

CONCLUSIE

Dat het hof het vermeend ronselen van cliënten door strafrechtadvocaten een jarenlange bron van zorg noemt, lijkt scherp geformuleerd. Er zijn hooguit enkele incidenten bekend. Maar misschien zien we volgens Diana de Wolff alleen het topje van de ijsberg. 'Niet alles komt voor de tuchtrechter. Er moet wel iemand klagen en een feit moet vast komen te staan. Maar of sprake is van *vermeend* ronselen? Dat lijkt mij een onhandig gekozen woord.'